

DALYVIŲ RŪŠYS

7 KLASĖ

PAMOKOS UŽDAVINYS

- **Prisiminę ir įtvirtinę dalyvio veiksmožodiškas ir būdvardiškas ypatybes, mokysimės atskirti dalyvių rūšis.**
- **Jei, perskaitę 12 dalyvių, tarp jų surasite 5 neveikiamosios rūšies, galėsite didžiuotis savimi – jūs išmokote šios dienos temą.**
- **Dirbsime porose bendradarbiaudami, vienas kitam padėdami.**

DALYVIO GRAMATINIAI POŽYMAI

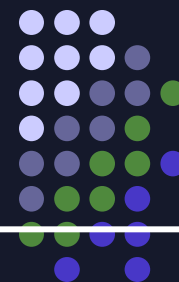
- REIŠKIA IŠ **VEIKSMO** KYLANČIĄ ASMENS AR DAIKTO YPATYBĘ.
- TURI **VEIKSMAŽODŽIO** YPATYBIŲ.
- TURI **BŪDVARDŽIO** YPATYBIŲ.

PASITIKRINKIME

- Sudėkite korteles į 3 krūveles:
 - **Veiksmazodžiai**
 - **Būdvardžiai**
 - **Dalyviai**

PASITIKRINKIME

VEIKSMAŽODŽIAI	BŪDVARDŽIAI	DALYVIAI
juokėsi	juokingas	besijuokianti
linksminasi	linksmas	besilinksminantis
kalbinti	kalbus	kalbąs
žaliuos	žalias	žaliuojantis
pykti	piktas	supykęs
valgydavo	valgus	valgysiąs
senėti	senas	senstantis

VEIKSMAŽODIŠKOS DALYVIŲ YPATYBĖS

- Veiksmažodžio šaknis, kamienas
- Gęsta – gęstantis, švenčia – švenčiamas
- Kaitomi laikais
- Bėgantis, bėgęs, bėgdavęs, bėgsiantis
- Turi sangražinę formą
- Susiūkavęs, išsitepusi

BŪDVARDIŠKOS DALYVIŲ YPATYBĖS

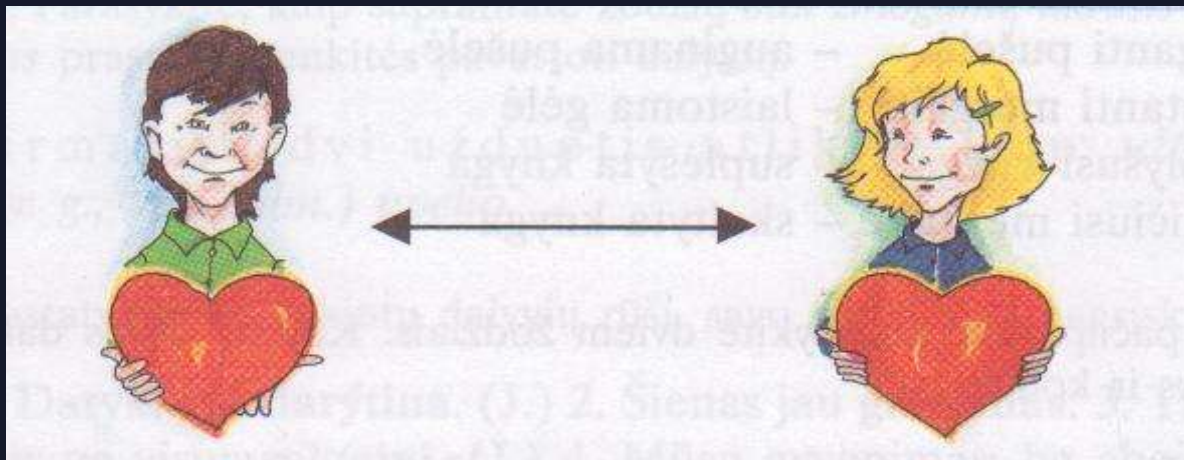

- **Dalyviai linksniuojami**
- V.supykęs, K.supykusio, N.supykusiam...
- **Dalyviai kaitomi giminėmis**
- Jis supykęs, ji supykusi
- **Dalyviai kaitomi skaičiais**
- Supykęs, supykę; laukiamas laukiami
- **Gali turėti įvardžiuotinę formą**
- Negęstančioji ugnis, užburtajame rate

KAS KĄ MYLI?

- **Mylintis** vaikiną – pats kažką myli
- **Mylimas** vaikiną – →
- **Mylinti** mergaitė -
- **Mylima** mergaitė -

DALYVIŲ RŪŠYS

- **VEIKIAMIEJI**

- Kai veiksmą atlieka pats veikėjas

- Plaukiantis laivas

- **NEVEIKIAMIEJI**

- Kai veiksmą atlieka kitas veikėjas

- Skaitomas laikraštis

KAS KĄ TEMPIA?

- **Tempiantis** ožys –
- **Tempiamas** ožys –
- **Tempiantis** vaikas –
- **Tempiamas** vaikas –

REIKIAMYBĖS DALYVIAI

- Rodo daikto ypatybę, kylančią iš veiksmo, kurį dar reikia atlikti.
- **Vežtinas** šienas tas, kurį reikia vežti
- **Gerbtinas** vyras tas, kurį reikia gerbti
- **Statytina** mokykla ta, kurią reikia statyti

ĮTVIRTINKIME ŽINIĄS

Atlikime šiuos pratimus (vadovėlis, 18 psl.):

- **261 ir 262 žodžiu;**
- **263 – lentoje ir sąsiuvinuose;**
- **Suraskime ir išrašykime veikiamosios ir neveikiamosios rūšies dalyvius;**

PASITIKRINKIME

(užduotys darbo grupėse)

- Raskime dalyvį „įsibrovėlį“;
- Įrašykime tinkamos rūšies dalyvį;
- Padėkime dalyvių berniukui nustatyti veiksmo kryptį;

APIBENDRINKIME

- Kokias žinote dalyvių rūšis?
- Kaip jas atskirti?
- Perskaitykite. Suskaičiuokite, kiek yra neveikiamosios rūšies dalyvių:

Paaugęs
Užaugintas
Parengtas
Rengiamas
Subartas
Baramas
Baras
Galįs
Nusiprausęs
Būsianti
Perkopusi
Griūvantis

NAMŲ DARBAS

- **Pabraukti dalyvius, viršuje parašyti rūšį (veikiamasis ar neveikiamasis dalyvis)**